

WARUNKI POWSTAWANIA, ROZWOJU I AKTYWNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM

Urząd Statystyczny w Łodzi

Warunki powstawania, rozwoju i aktywności przedsiębiorstw w województwie łódzkim

W teorii ekonomii **przedsiębiorstwa** są jednym z trzech typów podmiotów gospodarczych, a zarazem jedynym prowadzącym aktywność gospodarczą - pozostałe to **gospodarstwa domowe**, które głównie zajmują się konsumowaniem oraz **państwo**, zajmujące się wtórną redystrybucją dochodów.

Przedsiębiorstwo (w polskiej statystyce publicznej zgodnie z obowiązującymi zasadami w statystyce europejskiej) jest to podmiot prowadzący „działalność gospodarczą” bez względu na jego formę prawną.

A zatem za przedsiębiorstwa uważa się osoby **prowadzące działalność na własny rachunek** - czynnikiem decydującym jest fakt prowadzenia działalności, a nie forma prawna.

Warunki powstawania, rozwoju i aktywności przedsiębiorstw w województwie łódzkim

Klasy wielkości przedsiębiorstw w polskiej statystyce publicznej:

- **małe** przedsiębiorstwa (o liczbie pracujących **do 49** osób)
w tym **mikroprzedsiębiorstwa** (o liczbie pracujących **do 9** osób),
- **średnie** przedsiębiorstwa (o liczbie pracujących **od 50 do 249** osób),
- **duże** przedsiębiorstwa (o liczbie pracujących **250 i więcej** osób).

W prezentacji informacje dotyczące przedsiębiorstw ujęte są wg. liczby pracujących:

*0-9 - **mikroprzedsiębiorstwa**,*

*10-49 - **małe** przedsiębiorstwa (bez mikroprzedsiębiorstw),*

*50-249 - **średnie** przedsiębiorstwa,*

*250 i więcej - **duże** przedsiębiorstwa.*

Warunki powstawania, rozwoju i aktywności przedsiębiorstw w województwie łódzkim

Rola przedsiębiorstw w gospodarce:

- wytwarzają podstawową część PKB (w latach 2013-2016 ich udział w tworzeniu PKB wzrósł z 45,2% do 46,2%),
- są miejscem zatrudnienia przeważającej części ludności w wieku produkcyjnym,
- tworzą materialne podstawy rozwoju społeczeństwa i gospodarki.

Mikro- i małe przedsiębiorstwa jako istotna część całego sektora przedsiębiorstw:

- tworzą nowe miejsca pracy,
- szybko reagują na zmiany w otoczeniu społeczno-gospodarczym,
- dostosowują swoją działalność do aktualnej sytuacji na rynku,

jednocześnie:

- działają na mniejszą skalę,
- dysponują małymi zasobami finansowymi,
- w większym stopniu narażone są na bariery rynku.

Warunki powstawania, rozwoju i aktywności przedsiębiorstw w województwie łódzkim

Badania statystyczne przedsiębiorstw z zakresu prowadzonej działalności gospodarczej:

- Roczne badanie działalności gospodarczej przedsiębiorstw:
 - Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw **SP3** (**badanie reprezentacyjne** dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób),
 - Roczna ankieta przedsiębiorstwa **SP** (**badanie pełne** dla jednostek o liczbie pracujących 10 osób i więcej),
- Badanie nowo powstałych przedsiębiorstw (dla wszystkich jednostek, bez względu na liczbę osób pracujących – powstałych w ostatnich 5 latach).

Warunki powstawania, rozwoju i aktywności przedsiębiorstw w województwie łódzkim

Wyniki badań statystycznych przedsiębiorstw są wykorzystywane na potrzeby:

- opracowania przez GUS informacji społeczno-gospodarczych, w tym monitoringu sektora małych i średnich przedsiębiorstw,
- rocznych i kwartalnych rachunków narodowych, i regionalnych rachunków narodowych,
- badań prowadzonych przez GUS,
- **organów rządowych, samorządowych i innych instytucji,**
- uczelni i środków naukowych,
- Unii Europejskiej (w tym statystyki strukturalnej przedsiębiorstw, i statystyki dotyczącej struktury działalności podmiotów zagranicznych,
- OECD, IMF,
- aktualizacji danych o przedsiębiorstwach i grupach przedsiębiorstw zawartych w rejestrze statystycznym.

Warunki powstawania, rozwoju i aktywności przedsiębiorstw w województwie łódzkim

Podstawowe dane o przedsiębiorstwach w województwie łódzkim na tle Polski

Warunki powstawania, rozwoju i aktywności przedsiębiorstw w województwie łódzkim

W 2017 r. w Polsce **aktywnie działalność gospodarczą prowadziło 2 077,0 tys. przedsiębiorstw** z czego największą grupę tj. 96,5% stanowiły mikroprzedsiębiorstwa.

Tablica 1. Liczba przedsiębiorstw w Polsce według klas wielkości w latach 2013-2017

WYSZCZEGÓLNIENIE		PRZEDSIĘBIORSTWA					
		ogółem	mikro	%	małe	średnie	duże
Liczba przedsiębiorstw	2013 r.	1 771 460	1 693 785	95,6	59 128	15 329	3 218
	2014 r.	1 842 589	1 764 597	95,8	59 166	15 470	3 356
	2015 r.	1 914 141	1 838 365	96,0	56 713	15 631	3 432
	2016 r.	2 013 364	1 937 250	96,2	57 198	15 351	3 565
	2017 r.	2 077 027	2 004 288	96,5	53 763	15 335	3 641

W latach 2013-2017 liczba przedsiębiorstw ogółem wzrosła o 17,2% co średniorocznie wyniosło 4,1%.

Warunki powstawania, rozwoju i aktywności przedsiębiorstw w województwie łódzkim

W województwie łódzkim w 2017 r. **aktywnie działało** 126 803 przedsiębiorstw. Przedsiębiorstwa województwa łódzkiego stanowiły 6,5 % całej populacji przedsiębiorstw w Polsce (2,1 mln). W latach 2013-2017 następował systematyczny wzrost liczby łódzkich przedsiębiorstw, łącznie o 9,5%, a średniorocznie o 2,3 %.

Tablica 2. Liczba przedsiębiorstw w województwie łódzkim według klas wielkości w latach 2013-2017

Wyszczególnienie		2 013	2 014	2 015	2 016	2 017	%
Liczba przedsiębiorstw	ogółem	115 853	119 903	121 290	126 210	126 803	100,0
	mikro	110 801	114 808	116 362	121 409	122 311	96,5
	małe	3 930	3 953	3 761	3 663	3 339	2,5
	średnie	941	957	972	943	952	0,8
	duże	181	185	195	195	201	0,2

Warunki powstawania, rozwoju i aktywności przedsiębiorstw w województwie łódzkim

Liczba pracujących w przedsiębiorstwach w województwie łódzkim w 2017 r. wyniosła 580 604 osób co stanowiło 5,9% wszystkich pracujących w przedsiębiorstwach w Polsce.

Tablica 3. Liczba pracujących w przedsiębiorstwach w województwie łódzkim w latach 2013-2017

Wyszczególnienie		2 013	2 014	2 015	2 016	2 017	%
Liczba pracujących	ogółem	537 219	554 879	564 262	576 520	580 604	100,0
	mikro	222 001	229 521	233 348	247 046	251 756	43,3
	małe	81 047	81 810	79 464	76 554	71 023	12,2
	średnie	94 812	97 119	98 724	97 048	96 746	16,7
	duże	139 359	146 329	152 726	155 872	161 079	27,7

Warunki powstawania, rozwoju i aktywności przedsiębiorstw w województwie łódzkim

W latach 2013-2017 w województwie łódzkim nastąpił wzrost **przeciętnego wynagrodzenia** w przedsiębiorstwach ogółem o 18,4%, a średniorocznie 4,3%.

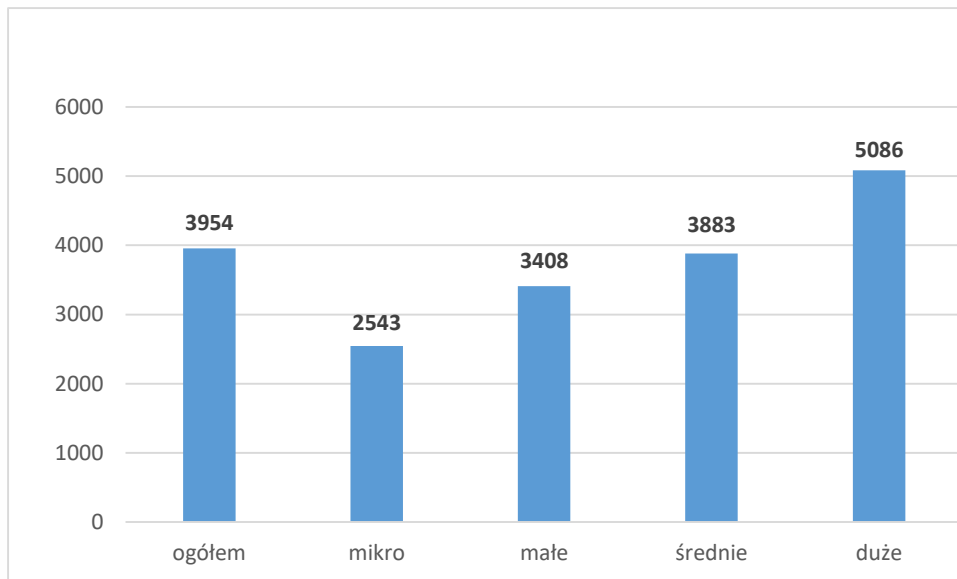
Tablica 4. Przeciętne wynagrodzenie w przedsiębiorstwach w województwie łódzkim w latach 2013-2017 (w zł)

Wyszczególnienie		2 013	2 014	2 015	2 016	2 017
Przeciętne wynagrodzenie	ogółem	3 341	3 443	3 618	3 712	3 954
	mikro	2 039	2 142	2 227	2 343	2 543
	małe	b.d.	b.d.	3 072	3 179	3 408
	średnie	3 201	3 361	3 478	3 653	3 883
	duże	4 404	4 550	4 778	4 816	5 086

Warunki powstawania, rozwoju i aktywności przedsiębiorstw w województwie łódzkim

Przeciętne wynagrodzenie pracowników w 2017 r. w województwie łódzkim wyniosło 3 954 zł. W mikroprzedsiębiorstwach przeciętne wynagrodzenie kształtowało się na poziomie 2 543 zł, podczas gdy w podmiotach małych (bez mikro-) było to 3 408 zł, a w firmach średnich 3 883 zł. Najwięcej w województwie zarabiali pracownicy dużych przedsiębiorstw, przeciętnie 5 086 zł.

Wykres 1. Przeciętne wynagrodzenie pracowników w 2017 r. w woj. łódzkim (w zł)

Warunki powstawania, rozwoju i aktywności przedsiębiorstw w województwie łódzkim

Łączne przychody przedsiębiorstw z siedzibą w województwie łódzkim w 2017 r. stanowiły 4,7% przychodów wszystkich przedsiębiorstw w Polsce. Mikroprzedsiębiorstwa stanowiące największą grupę tj. 96,5% firm w łódzkim w 2017 r. wypracowały tylko 25,4% łącznych przychodów przedsiębiorstw w województwie.

Tablica 5. Przychody w przedsiębiorstwach w województwie łódzkim w latach 2013-2017 (w mln zł)

Wyszczególnienie		2 013	2 014	2 015	2 016	2 017	%
Przychody	ogółem	182 919	192 939	201 247	201 361	214 629	100,0
	mikro	44 774	48 401	50 341	49 656	54 577	25,4
	małe	31 428	33 180	32 475	31 283	30 546	14,3
	średnie	35 435	36 424	37 597	37 458	40 627	18,9
	duże	71 282	74 934	80 833	82 965	88 880	41,4

Warunki powstawania, rozwoju i aktywności przedsiębiorstw w województwie łódzkim

Wskaźnik poziomu kosztów, tj. relacja kosztów ogółem do przychodów ogółem, kształtował się we wszystkich przedsiębiorstwach województwa łódzkiego w 2017 r. na poziomie 92% oraz odpowiednio 85% i 93% w mikro- i małych przedsiębiorstwach. Dla podmiotów średnich osiągnął on wartość 96%, a dla dużych 94%.

Tablica 6. Wskaźnik kosztów w przedsiębiorstwach w województwie łódzkim w latach 2013-2017

Wyszczególnienie		2 013	2 014	2 015	2 016	2 017
Wskaźnik kosztów	ogółem	93	92	95	91	92
	mikro	89	89	87	85	85
	małe	94	93	93	94	93
	średnie	95	95	93	94	96
	duże	94	92	102	92	94

Warunki powstawania, rozwoju i aktywności przedsiębiorstw w województwie łódzkim

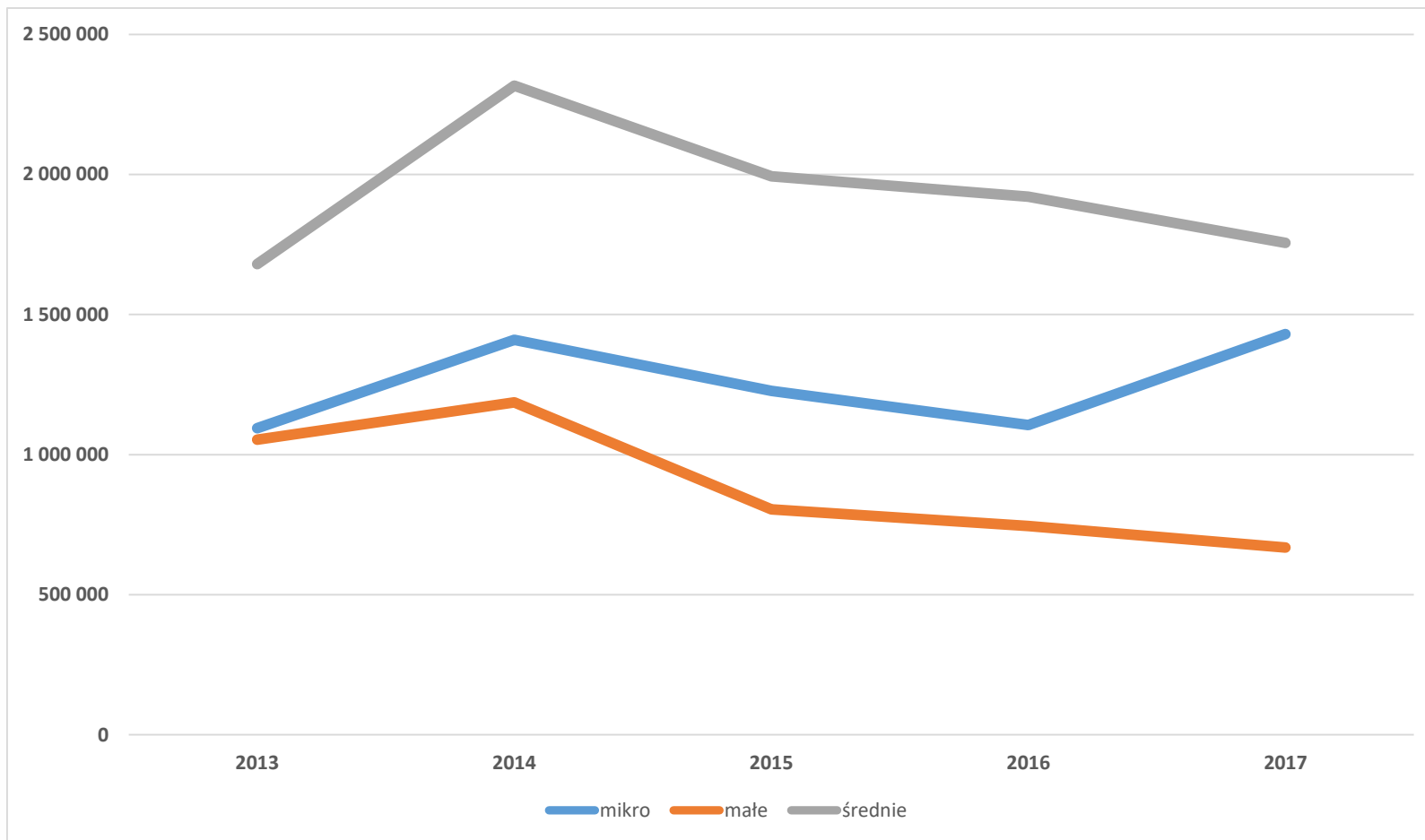
Nakłady inwestycyjne - nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Wielkość nakładów inwestycyjnych we wszystkich grupach przedsiębiorstw w **województwie łódzkim** w latach 2013-2017 charakteryzowała się dużą zmiennością.

Ostatecznie cała grupa przedsiębiorstw (ogółem) odnotowała w tym okresie **wzrost nakładów inwestycyjnych o 34,2%**, gdyż to jednostki duże odnotowały wzrost nakładów inwestycyjnych w latach 2013-2017 z 4 932 449 tys. zł do 7 897 244 tys. zł.

Warunki powstawania, rozwoju i aktywności przedsiębiorstw w województwie łódzkim

Wykres 2. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw w woj. łódzkim w latach 2013-2017 (w tys. zł)

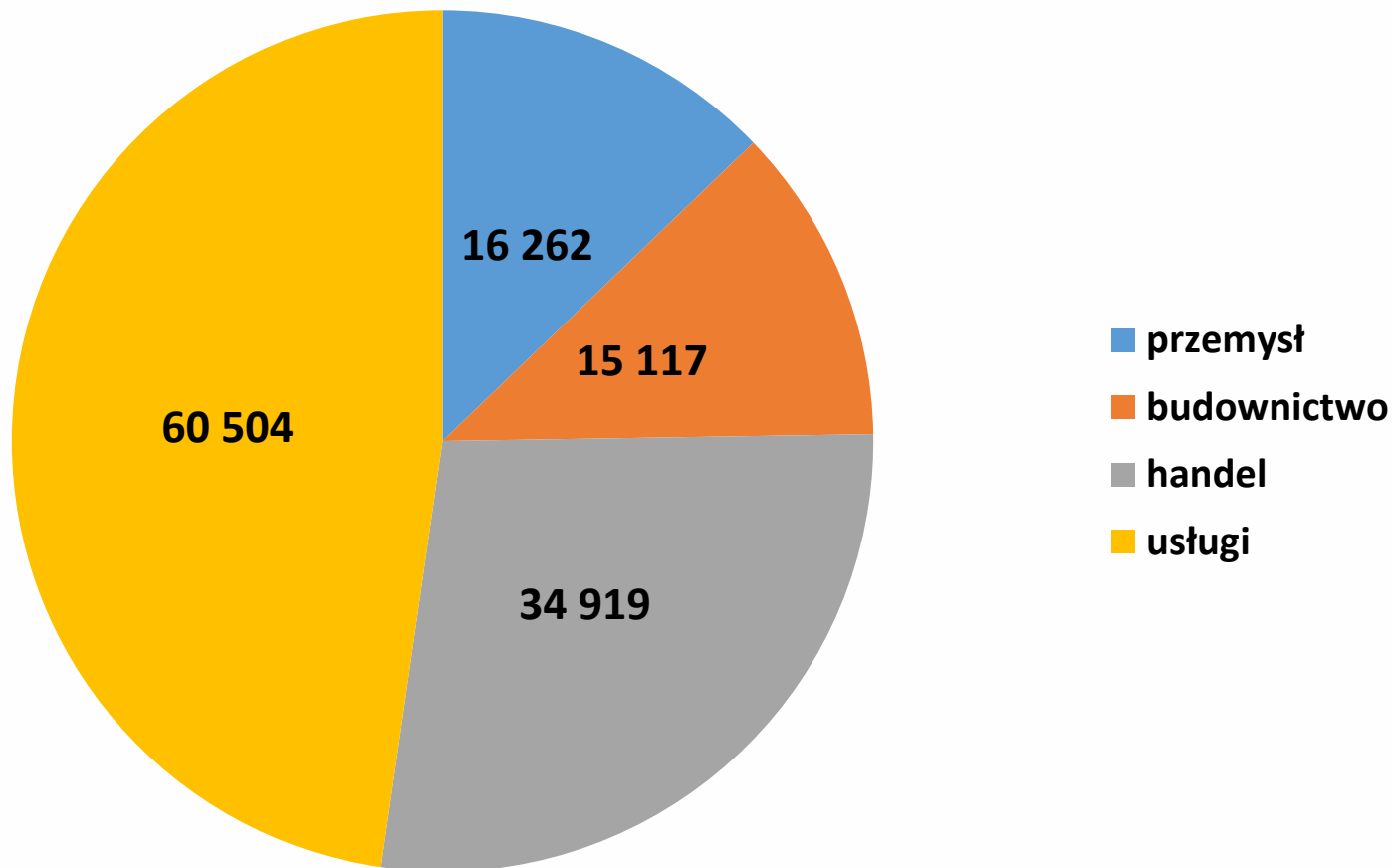
Warunki powstawania, rozwoju i aktywności przedsiębiorstw w województwie łódzkim

W 2017 r. najwięcej **przedsiębiorstw** w województwie łódzkim (60,5 tys.), jak również w skali całego kraju (1,1 mln) – prowadziło działalność w zakresie **usług**. Przedsiębiorstwa prowadzące taki profil działalności w województwie łódzkim stanowiły 47,8% wszystkich jednostek, a w Polsce 52,2%.

Kolejną pod względem wielkości sekcją o największej liczbie przedsiębiorstw w naszym województwie był **handel** 34,9 tys. (27,5%), a następnie **przemysł** 16,3 tys. (12,8%) i **budownictwo** 15,1 tys. (11,9%).

Warunki powstawania, rozwoju i aktywności przedsiębiorstw w województwie łódzkim

Wykres 3. Liczba przedsiębiorstw w woj. łódzkim w 2017 r. wg przeważającego rodzaju działalności

Warunki powstawania, rozwoju i aktywności przedsiębiorstw w województwie łódzkim

Sektorem o największej **liczbie pracujących** w 2017 r. w województwie łódzkim był **przemysł** (202,4 tys. osób, co stanowiło 34,9% pracujących). Najwięcej pracujących (poza przemysłem) odnotowano w **usługach** (191,5 tys. osób tj. 33,0%) w **handlu** (142,9 tys. osób tj. 24,6%), a najmniej osób pracowało w przedsiębiorstwach **budowlanych** tj. 43,8 tys. osób co stanowi zaledwie 7,5% pracujących we wszystkich przedsiębiorstwach.

Tablica 7. Liczba przedsiębiorstw i pracujących według przeważającego rodzaju działalności w 2017 r.

Wyszczególnienie		Ogółem	w tym:			
			przemysł	budownictwo	handel	usługi
Polska	liczba przedsiębiorstw	2 077 027	211 986	281 668	498 309	1 085 066
	liczba pracujących (stan w dniu 31 XII)	9 860 278	3 021 729	894 434	2 285 788	3 658 329
Łódzkie	liczba przedsiębiorstw	126 803	16 262	15 117	34 919	60 504
	liczba pracujących (stan w dniu 31 XII)	580 604	202 398	43 818	142 867	191 521

Warunki powstawania, rozwoju i aktywności przedsiębiorstw w województwie łódzkim

Charakterystyka zbiorowości przedsiębiorstw nowo powstałych

Warunki powstawania, rozwoju i aktywności przedsiębiorstw w województwie łódzkim

Celem badań statystycznych **nowo powstałych** przedsiębiorstw jest zebranie informacji o tych podmiotach w kolejnych latach pełnego pięcioletniego cyklu obserwacji.

W pierwszym roku obserwacji podlegają przedsiębiorstwa zarejestrowane jako nowe w roku poprzedzającym badanie (**jednoroczne**).

Od drugiego do piątego roku badaniami obejmowane są te przedsiębiorstwa ze zbiorowości początkowej, które w momencie obserwacji prowadzą działalność gospodarczą, tzn. nadal pozostają aktywne (**dwuletnie, trzyletnie, czteroletnie i pięcioletnie**).

Po 5 latach prowadzenia działalności przedsiębiorstwa uznaje się za stabilne.

Warunki powstawania, rozwoju i aktywności przedsiębiorstw w województwie łódzkim

Jednoroczne

W strukturze podmiotów zarejestrowanych na terenie województwa łódzkiego w 2016 r. i aktywnych do 2017 r., przeważały jednostki z sekcji **handel** (25,2%), pozostałe znaczące pod względem udziału liczbowego jednostki funkcjonowały w **budownictwie** (14,6%) oraz w **działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej** (14,5%).

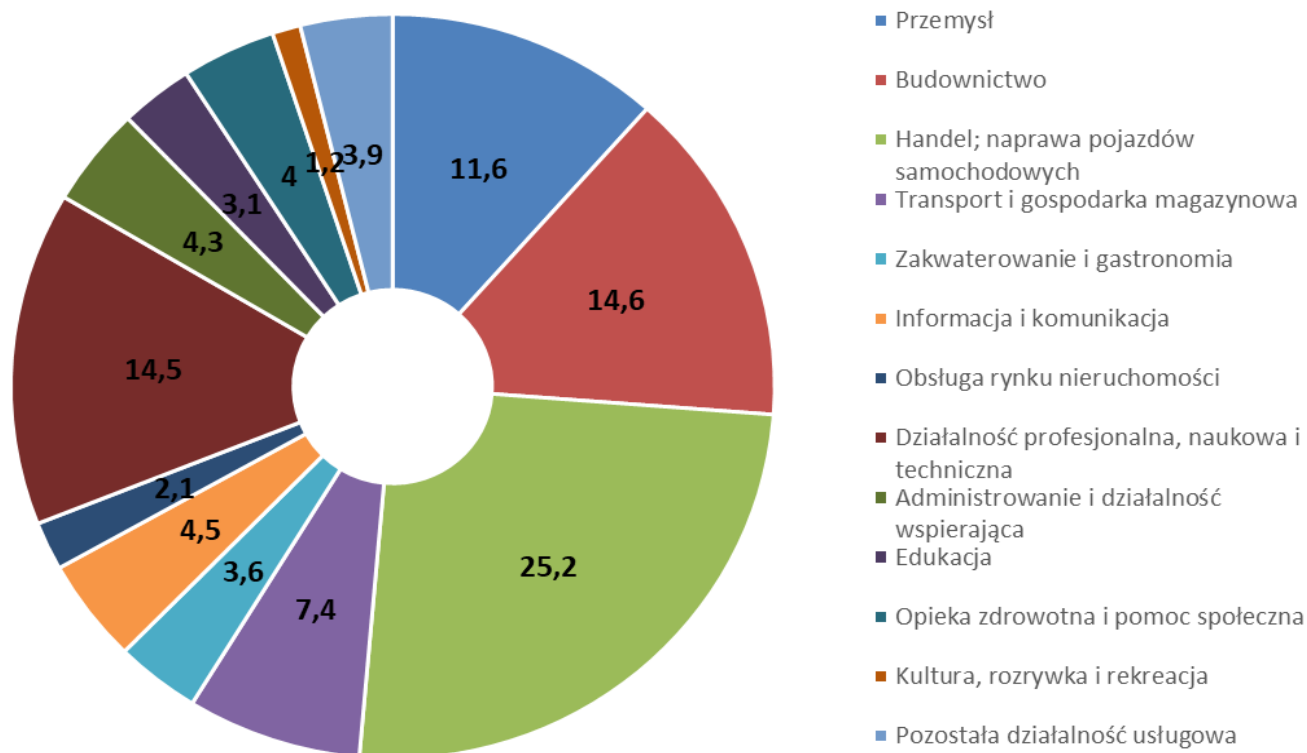
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna:

- działalność prawnicza, rachunkowo-księgowa i doradztwo podatkowe,
- działalność firm centralnych, doradztwo związane z zarządzaniem,
- działalność w zakresie architektury i inżynierii, badania i analizy techniczne,
- badania naukowe i prace rozwojowe,
- reklama, badanie rynku i opinii publicznej,
- pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna,
- działalność weterynaryjna.

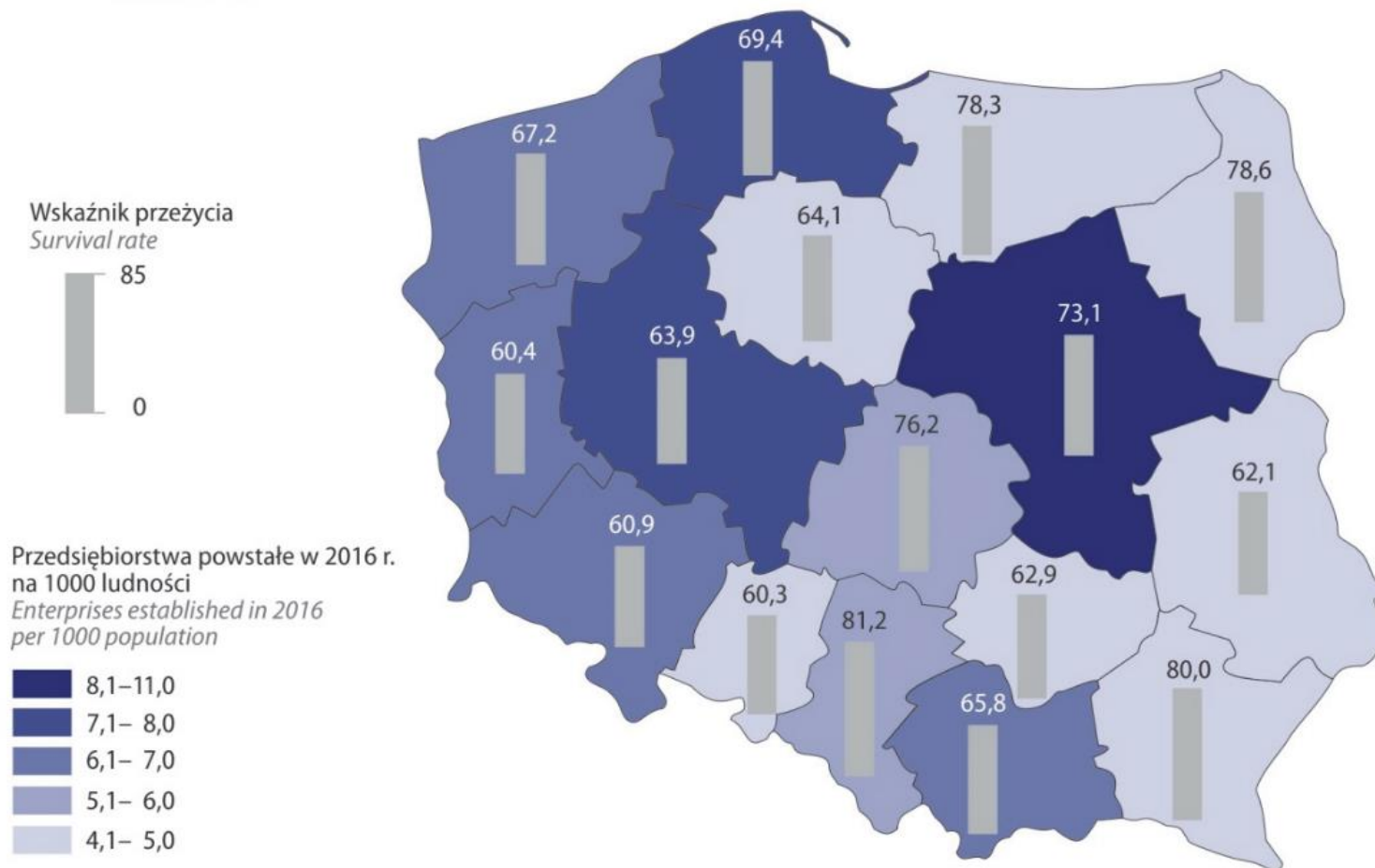
Warunki powstawania, rozwoju i aktywności przedsiębiorstw w województwie łódzkim

Wykres 4. Struktura przedsiębiorstw powstałych w województwie łódzkim w 2016 r. i aktywnych do 2017 r. według przeważającego rodzaju działalności

Warunki powstawania, rozwoju i aktywności przedsiębiorstw w województwie łódzkim

Wykres 5. Wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw powstałych w 2016 r. i aktywnych do 2017 r. według województw

Warunki powstawania, rozwoju i aktywności przedsiębiorstw w województwie łódzkim

Dwuletnie

W zbiorowości podmiotów powstałych w 2015 r. (dwuletnich) i aktywnych do 2017 r., największą grupę stanowiły jednostki **handlowe** (19,5%), **budowlane** (14,7%) oraz **związane z działalnością profesjonalną, naukową i techniczną** (13,3%).

Warunki powstawania, rozwoju i aktywności przedsiębiorstw w województwie łódzkim

Wysokość **przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto** w przedsiębiorstwach powstałych w województwie łódzkim w latach 2012-2016 i aktywnych do 2017 r. była zróżnicowana i niezależna od okresu funkcjonowania przedsiębiorstwa na rynku.

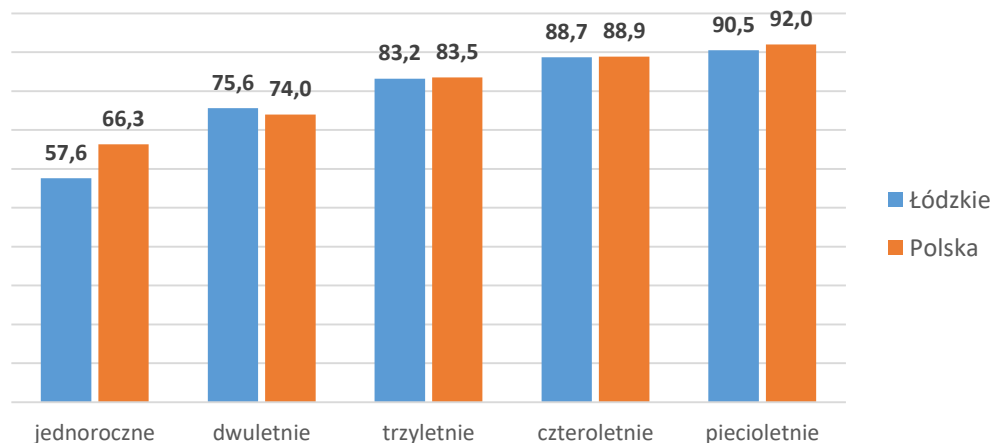
Tablica 8. Pracujący oraz miesięczne wynagrodzenie brutto w przedsiębiorstwach powstałych w województwie łódzkim w latach 2012, 2013, 2014, 2015, 2016 i aktywnych do 2017 r.

Wyszczególnienie	Pracujący		Przeciętna liczba pracujących na 1 podmiot	Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego w tys. zł
	liczba	udział w Polsce w %		
przedsiębiorstwa jednoroczne (2016-2017)	20 596	6,4	1,9	2,5
przedsiębiorstwa dwuletnie (2015-2017)	16 384	5,2	2,1	3,6
przedsiębiorstwa trzyletnie (2014-2017)	20 089	5,9	2,1	3,0
przedsiębiorstwa czteroletnie (2013-2017)	17 367	5,6	2,1	2,8
przedsiębiorstwa pięcioletnie (2012-2017)	16 825	6,0	2,7	2,9

Warunki powstawania, rozwoju i aktywności przedsiębiorstw w województwie łódzkim - dane najnowsze

Spośród przedsiębiorstw powstałych w Polsce w 2017 r. (ogółem) aktywnych do 2018 r. **(jednorocznych)** pozostało 66,3%. W województwie łódzkim wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw powstałych w 2017 r. i aktywnych do 2018 r. wyniósł 57,6%.

Wykres 6. Wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw powstałych w latach 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 i aktywnych do 2018 r. w województwie łódzkim i w Polsce

Wskaźnik ten systematycznie wzrastał, aby wśród przedsiębiorstw **pięcioletnich** osiągać wartość odpowiednio 92,0% i 90,5%.

Warunki powstawania, rozwoju i aktywności przedsiębiorstw w województwie łódzkim - dane najnowsze

W Polsce wskaźnik **przeżywalności** jest uzależniony od wielkości przedsiębiorstwa. **Najwyższy wskaźnik przeżywalności zaobserwowano w jednostkach dużych i średnich, a najniższy w mikroprzedsiębiorstwach.**

W 2017 r. w województwie łódzkim powstało łącznie 9 143 przedsiębiorstwa. W przedsiębiorstwach tych pracowało 14 241 osób (przeciętnie 1,6 osoby na 1 podmiot).

Warunki powstawania, rozwoju i aktywności przedsiębiorstw w województwie łódzkim

Trudności przy prowadzeniu działalności gospodarczej w Polsce najczęściej wskazywane przez przedsiębiorstwa:

- zbyt duża konkurencja na rynku (70,0%),
- niewystarczające środki klientów (51,5%),
- przedsiębiorstwo niedostatecznie znane na rynku (41,8%),
- nieuczciwe praktyki konkurencyjne przedsiębiorstw (37,1%),
- znaczący spadek cen produktów lub usług (25,8%).

Więcej informacji na: **lodz.stat.gov.pl**

Urząd Statystyczny w Łodzi